

BERNHARD GOMARD

I. HÆFTE

JURISTFORBUNDETS FORLAG

OBLIGATIONSRETEN
i en nøddeskal
er trykt hos JSN-offset.
Bogbinderarbejdet er udført
af Carl Niensens Bogbinderi, Odense.
Omslaget er tilrettelagt af Dorrit Petersen

ISBN 87 574 2240 0

Forord

Indholdet af dette hæfte er hovedpunkter af mine forelæsninger og anden undervisning i obligationsret i de sidste par semestre. Hæftet udsendes nu som et forsøg på at lette koncentrationen af studiet om fagets hovedlinier. En sådan koncentration har altid været ønskelig og er nu efter gennemførelsen af årsprøvesystemet, eksamensreformen og indførelsen af nye undervisningsformer en nødvendighed.

Fremstillingen i hæftet kan ikke og er ikke tænkt at skulle stå alene. Hovedpunkterne her må ses på baggrund af det stof, der er indeholdt i de egentlige lærebøger i faget.

Bernhard Gomard

I
Indhold

Afsnit I. HOVEDFORPLIGTELSENS INDHOLD	1
Kap. 1. Præstationen af ydelsen	1
1. Forskellige typer af ydelser	1
2. Præstationen af ydelsen	1
2.1. Forskellige typer af præstationsakter	1
<u>2.2. Præstationsaktens retlige betydning.</u> Vederlagsrisiko	1
2.2.1. Levering og risikoovergang ved køb og bytte	1
2.2.2. Risikoovergang ved entrepris og værksleje	3
2.2.3. Præstation af ydelsen som betin- gelse for retten til vederlaget i andre kontrakter. Kreditorrisiko	3
2.3. Valgfrighed ved opfyldelsen	5
2.4. Species- og genusydelse	5
2.4.1. Kriteriet	5
2.4.2. Sondringens betydning i køb og lignende aftaler	5
2.4.3. Koncentration	6
Kap. 2. Tiden og stedet for opfyldelsen	9
1. Tiden for opfyldelsen	9
1.1. Forfaldstid	9
1.1.1. Forfaldstidens indtræden	9
1.1.2. Regler om lempelse og skærpelse af følgerne af dens overskridelse	10
1.1.3. Særregler om periodiske ydelser	11
1.2. Frigørelsestid	11
2. Opfyldelsesstedet	13
2.1. Løsørekøb	13
2.2. Leje af løsøre	13

Pengeforpligtelser	14
2.3.1. Opfyldelsesstedets betydning ved pengeforpligtelser	14
2.3.2. Retsvirkninger, der er afhængige af betalingsstedet	14
2.3.3. Ændring af betalingssted og betalingsmåde	15
2.3.4. Undtagelser	16
2.4. Tjenestekontrakter	16
Kap. 3. Faktiske mangler	17
1. Offentligretlige kvalitetskrav og Købelovens mangelsregler	17
2. Mangel som forudsætningsvigt	17
3. Tidspunktet for mangelsbedømmelsen	18
3.1. Køb og lignende kontrakter om enkeltstående ydelser	18
3.2. Vedvarende skyldforhold	19
4. Fortolkning og supplering (udfyldning) af aftalen, for så vidt angår kravene til ydelsens faktiske egenskaber	19
4.1. Almindelig beskrivelse	19
4.2. Køb	20
4.2.1. Almindelige handelsvarer	20
4.2.2. Brugte ting og unika	20
4.2.3. Ting solgt som nye eller kurante	21
4.2.4. Ting med egenskab, der betragtes som usikker	22
4.2.5. Fast ejendom	22
4.3. Andre aftaler	23
4.3.1. Arbejdsaftaler	23
4.3.2. Værksleje	24

5. Sælgers oplysninger, garanti og forbehold	24
5.1. Faktiske oplysninger og retlige garantier	24
5.2. Sælgeroplysninger	25
5.3. Garanti	26
5.4. Forbehold	28
6. Købers forhold. Undersøgelsespligten	29
Kap. 4. Vanhjemmel og andre retsmangler	31
1. Overdragelser og retsmangler	31
2. Vanhjemmel	31
2.1. Trediemandsrettigheder og misligholdelse	31
2.2. Vanhjemmel og ekstinktion	32
2.3. Særregler om misligholdelsesbeføjelserne ved vanhjemmel	33
2.3.1. Hovedreglen	33
2.3.2. Særregler om ansvar	33
2.3.3. Afhjælpning	34
2.3.4. Reklamation og forældelse	34
3. Overdragelse af ikke eksisterende rettigheder	34
4. Begrænsninger i den aftalte retsposition som følge af trediemands immaterialrettighed	34
5. Begrænsninger i erhververens ret som følge af offentligretlig regulering	35
Afsnit II. AKCESSORISKE PLIGTER	37
Kap. 5. Akcessoriske pligter	37
1. Almindelig karakteristik	37
2. Akcessoriske pligter ved kontraheringen	37
3. Akcessoriske pligter ved ikke opfyldelse af hovedforpligtelsen	38
4. Akcessoriske pligter ved normal opfyldelse	39

IV

Afsnit III. MISLIGHOLDELSESBEFØJELSERNE	40
Kap. 6. Naturalopfyldelse	40
1. Hovedreglen	40
1.1. Dommen og dens fuldbyrdelse	40
1.2. Ugyltige og uvirksomme aftaler	40
1.3. Afbestilling og annulation	42
2. Tabsbegrænsningspligten indskrænker adgangen til at kræve naturalopfyldelse	43
2.1. Pligten til tabsbegrænsning	43
2.2. Realkreditors krav på naturalopfyldelse	43
2.3. Realdebitors krav på naturalopfyldelse	44
3. Indskrænkning af adgangen til at kræve naturalopfyldelse af en misligholdende og ansvarlig debitor	46
4. Opfyldelse af aftaler om ydelser af personlig karakter	47
4.1. Aftaler om personligt arbejde	47
4.2. Værksleje	47
5. Afhjælpningsret og afhjælpningspligt	48
5.1. Hovedsynspunktet	48
5.2. Efterlevering, omlevering og afhjælpning	48
5.2.1. Efterlevering	48
5.2.2. Omlevering og ombytning ved løse- ørekøb	49
5.2.3. Afhjælpning	49
Kap. 7. Tilbageholdelse af egen ydelse. Samtidigeds- grundsætningen	52
1. Retten til at holde egen ydelse tilbage	52
2. Samtidigedsgrundsætningen	53
3. Løseørekøb og bytte. Reglerne i Købeloven	53
3.1. Kontantkøb	53

V

3.2. Særligt om afsendelseskøb	54
3.2.1. Reglen i Købelovens § 15	54
3.2.2. Betaling mod dokumenter	55
3.3. Tilbageholdelse ved retentionsret	58
4. Køb af fast ejendom	59
5. Entreprise	60
6. Transport, opbevaring og bearbejdning af løsøre	60
7. Vedvarende skyldforhold	62
Kap. 8. Ophævelse	64
1. Opfyldelsesbeføjelser og gensidighedsbeføjelser	64
2. Betingelserne for ophævelse	67
2.1. Væsentlighed	67
2.2. Undskyldelig misligholdelse	73
2.3. Svig	74
2.4. Særlige bestemmelser om ophævelsesbetin- gelserne i lov eller aftale	75
3. Adgangen til at hæve efter at have erlagt egen ydelse eller modtaget modydelse	76
3.1. <u>Betydningen</u> af en adgang til ophævelse af helt eller delvis opfyldte kontrakter	76
3.2. <u>Pengeydelser</u>	78
3.3. <u>Tingsydelser</u>	79
3.3.1. Realdebitors hæveadgang	79
3.3.2. Realkreditors hæveadgang	85
3.4. Ydelser, som efter deres karakter er utilbagegivelige	86
3.4.1. Realdebitors hæveadgang. (Ophævel- se efter erlæggelse).	86
3.4.2. Realkreditors hæveadgang. (Ophæ- velse efter modtagelse).	87

VI

Kap. 9. Forholdsmæssigt afslag, opsigelse o. lign. beføjelser	90
1. Forholdsmæssigt afslag	90
2. Delvis ophævelse	92
3. Opsigelse	92
Kap. 10. Anteciperet misligholdelse. Virkningerne for kontrakten af en kontrahents insolvens og konkurs	94
1. Aktuel og anteciperet misligholdelse	94
2. Særregler om rateforpligtelser. (Successiv levering og betaling).	95
3. Særregler om insolvens og konkurs	98
3.1. Lovregler	98
3.2. Analyse af de interessekonflikter, reglerne angår, og reglernes hovedpunkter	98
3.2.1. Medkontrahentens interesser	98
3.2.2. Boets interesser	102
3.2.3. Skyldnerens (fallentens) interesser	103
3.3. De almindelige regler om afvikling af insolvente skyldneres uopfyldte kontrakter	103
3.3.1. Medkontrahentens standsningsret	103
3.3.2. Medkontrahentens ophævelsesret	106
3.3.3. Medkontrahentens opfyldelsesbeføjelser	112
3.3.4. Medkontrahentens ydelse overgivet efter konkursen	114
3.4. Særregler om skyldnerens vedvarende kontrakter	116
3.4.1. Pligtmæssig (automatisk) indtræden	116
3.4.2. Opsigelse med forkortet varsel (konkursregulering)	120
3.5. Aftaler som boet ikke kan tilegne sig ved at indtræde som part	123

VII

3.5.1. Genstanden for konkurs	123
3.5.2. Konkurs som ophævelses- og ophørsgrund	124